

POKLONA (10) *sb f*

Teksty nie oznaczają ó; pierwsze o prawdopodobnie jasne (tak w po-); a jasne.

sg N pokłona (2). ◇ [D pokłonie.] ◇ A pokłonę (5). ◇ I pokłoną (3).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI w.

Pochylenie ciała, głowy, zgięcie kolana itp. jako wyraz szacunku, czci lub dziękczynienia (10) : Adoratio – Chwalenie pokłona. Calep 27b.

a. Oddanie czci religijnej (5) : WZdaymyż cześć BOGV fwemu z dobrodzieystwá iego/ [...] A to myślą nabożną/ á ferdeczną pokłoną/ zá łáfkę nam dáną. *ArtKanc* T11v; [Nietrzebá chwalić Pána Chriřtuřa/ [...] Nietrzebá go wyřtáwowáć/ áni ku pokłonie podnářzáć/ áni po rynku nořić. *HerbOdpow li6v*].

Zwroty: »[komu] pokłonę (u)czynić« (2): Ktoby mówił/ [...] że ci ktorzy mu [Chryřtusowi w sakramencie] pokłonę czynią łá bálwochwálcámi/ ten przekłety niech będzie. *WujJud* 264, 176v.

»pokłonę wyrządzać [komu, czemu]« (2): *WujJud* 176; Ieřcže y te gánimy/ ktorzy Sákrámentom Bořką pokłonę wyrządzą *WujJudConf* 176.

Wyrażenia: »boska pokłona« (1): *WujJudConf* 176 *cf* »pokłonę wyrządzać«.

»pokłona przystojna« (1): Gdybyřcie [...] prawdziwie wierzyli/ że w tym Sákrámenie ieřt prawdziwie P. Chriřtus/ tedybyřcie [...] Pánu Chriřtuřowi w tym Sákrámeⁿcie iftotnie y prawdziwie przitomnemu/ czeřć y pokłonę przyřtoyną [...] z wdzięcznořcią y z chucią wyrządzáli. *WujJud* 176.

Szereg: »czeřć i pokłona« (2): řaden Ciáłá Páńřkiego nie pożywa/ ář mu pierwey czeřć y pokłonę vczyni *WujJud* 176v, 176.

b. W dziedzinie życia świeckiego: na gruncie społecznym i politycznym: wyraz pokory, podporządkowania (4) :

pokłona czyja komu (1): (did) Potym [...] przyidą do Piłatá/ y klániáiąc fię wřzytcy/ rzeče Annas. (-) Pokłoná nářzá Stárořcie Naywyřřzemu w tym tu mieřcie. *MWilkHist* B2.

[*Fraza:* »[komu] pokłona bywała wyrządzana«: Naprzód vpádlí [Mędrcy] ná koláná fwe/ przez ktore klękanie czřili go iáko Pána řwego y Krolá. Bo krolom ná wřchod łońcá tákowa pokłoná bywáłá wyrządzána. *GrzegŻarnPos* 1597 47v (Linde).]

Zwrot: »uczynić pokłonę« (1): Ten [poseł] vczyniwřzy niřką pokłonę/ dzierzał rękę práwą ná pierřiách/ Słowáńřkim ieřzykiem mowiác rzeķł. *BielKron* 331v.

Wyrażenie: »uniřzona (a. niska) pokłona« (3): Burgrábiá wielki wedłóg zwyczáiu/ řzedł przed wřzytkimi pány przełozónemi ku Krolowi z vniřzoną pokłoną *BielKron* 329v, 329v, 331v.

Szereg: »ućiwořć a pokłona« (1): *BielKron* 329v *cf* *Wyrażenie przyimkowe.*

Wyrażenie przyimkowe: »z pokłoną« (2): Podkomorzy/ przyřtápiwřzy z wielką vćiwořcią á z niřką pokłoną/ ział K. Koronę z głowy *BielKron* 329v, 329v.

Synonim: *pozdrawienie.*

Cf **POKLON, POKLONIENIE**